

Ĉefio: **Branĉtraka trafiko en Liberec revivis**

Nordĉeĥa urbo *Liberec*, gastiganto de la 63-a IFEF-kongreso en 2011, estas konata pro sia ne tre ampleksa, tamen tre interesa tramtrafiko. Unuaj tramoj en la urbo komencis trafiki en jaro 1887, kaj tramvojtreto iom post iome kreskis.

En 1950-aj jaroj la tramvojtreto estis kompletigata je interurba linio iranta tra *Vratislavice* kaj *Proseč* al urbo *Jablonec nad Nisou*. En jaroj 1990-2005 urba linio estis alikonstruata por normala ŝpuro 1435 mm, kaj linioparto *Lidové sady – Viadukt* ricevis tri relojn, por ebligi ekspluatadon de ambaŭŝpuraj veturiloj sur la sama trako.

En 1990-aj jaroj estis klare, ke se tramo trafiko deziras konservi siajn klientojn, devas alkonformiĝi al modernaj evolutendencoj. Tio koncernis plejparte trafikon de basplankaj veturiloj. Pro tio printempe en 1998 aperis en *Liberec* proporcie unika veturilo – tramo *RT6S*. Tiu ĉi de aliaj veturiloj *RT6N* diferencis koncerne

uzon de alia ekipaĵo, kaj precipe de malaltigita basplanko al boĝioj de randartikoj. Post konstruo en entrepreno *ČKD* ĝi ĉirkaŭ unu jaron (1997-1998) provtrafikis en *Praha*, kaj fine de jaro 1998 ĝi komencis transporti pasaĝerojn en *Liberec*.

Bedaŭrinde, la tramo ne estis tre fidinda por regula ekspluatado. Okazadis problemoj kun elektra ekipaĵo, hidraŭlika bremsa de meza boĝio *Duewag*, problemoj ĉe pordoj, rapida defrotiĝo de radringoj ktp. La tramo estis ofte portempe eksservigita, krome post bankroto de fabrika firmao *ČKD* – estis neniu, kiu povus tiujn „infanmalsanojn“ forigi. Trafika oficejo poste ne aprobis tramon por regula ekspluatado. Kun pasaĝeroj ĝi lastfoje ekveturis 25-an de novembro 2003, depost tiam ĝi staris eltrafikigita en veturilbontenejo en *Liberec*. Komence do oni pripensis loki ĝin en iu muzeo, post longaj dek jaroj ĝi estis vendita al kompanio *EFA, EDGE FOR ALL s.r.o.* en *Lánov*, kiu okupiĝas pri gastigado kaj liveras servojn kunligataj kun vintraj sportoj.

En decembro 2013 do denove revivis trafiko sur branĉtrako de *DPML* – Trafika entrepreno de la urboj *Liberec* kaj *Jablonec nad Nisou*, kiu estas rekta daŭrigo de klienta trako *Babylon* (kongresejo de la 63-a IFK) ekde km 0,108. La branĉtrako de Trafika entrepreno mem estas 272 metrojn longa. Sur ĝi jam ne okazas transportoj. En pasinto ĝi estis uzata por transporti tramojn el Trafika entrepreno *Liberec* en bontenejojn de Trafika entrepreno en *Ostrava*. Inverse estis en pasintaj jaroj al la branĉtrako transportataj reloj por renovigo de la urba linio.

Lasta priservo de tiu ĉi branĉtrako okazis en novembro 2010, kaj kiam en spaco proksima al amuza centro *Babylon* aperis „Elektra metroŝtono“ 743.007 *ČD Cargo*, temis pri relative grava okazaĵo. Sur la branĉtrakon estis aldonataj du varvagonoj serio *Res*, sur kiujn estis metita tramo *RT6S* dividita en du partojn. Sur trakoj *DPML* kaj *Babylon* la menciitaj vagonoj venis al fervoja stacio en *Liberec*, de kie ili per regulaj trajnoj *ČD Cargo* estis transportataj al *Vrchlabí*. El tiea stacio la tramo estis transportata al *Herlíkovice*, kie ĝi nun servas kiel atentovekilo por loka skitereno. Laŭplane la tramo estos transformata al kafejo aŭ skiservejo.

Ĉinio: **Novaj fervojlinioj malfermitaj**

Apudmarborda linio inter urboj *Xiamen* kaj *Shenzhen* en sudokcidenta Ĉinio estis 28-an de decembro 2013 solene malfermita por komerca ekspluatado. Antaŭe tiun ĉi trafikan linion 514 km longan trajnoj trairis en 13 horoj, nun ili bezonas tiucele nur 3,5 horojn. Fine de decembro 2013 komenciĝis ekspluatado ankaŭ sur kelkaj aliaj ĉinaj linioj: el *Hengyang* al *Luzhou*, el *Luzhou* al *Nanning*, el *Nanning* al *Beihai*, el stacio *Qinzhou* al urbo *Fangchenggang*, kaj lastan parton de koridoro oriento-okcidento, kunliganta urbojn *Wuhan* kaj *Chongqing* kune kun grandrapida linio inter *Xi'an* kaj stacio *Baoji*.

Germanio: **Veturilkompletoj *Velaro D* aprobitaj pot trafikado**

Germana fervoja oficejo *EBA* en decembro 2013 aprobis trafikadon de veturilkombinaĵoj *Velaro D*, serio *407 DB*, en enlanda trafiko. Aproba traktado de ĉi koncernaj trajnoj en Francio kaj Belgio, kien ili trafikos enkadre de interŝtata grandrapida trafiko, ankoraŭ daŭras. Entute 16 plurkurentaj okvagonaj kombinaĵoj kun kapacito 460 sidlokoj mendis la kompanio *DB AG* jam en jaro 2008. Ilia kosto estis destinita al ĉirkaŭ 500 milionoj da eŭroj. La kombinaĵoj havas povumon 8000 kW kaj povas atingi rapidon 320 km/h.

Pollando:

Arriva ekspansias sur regionaj linioj

Filia kompanio *DB AG Arriva* akiris dujaran kontrakton por ekspluatado sur kvar regionaj linioj en pola regiono *Województwo Kujawsko-Pomorskie*. Entute 12 veturilkombinaĵoj kaj 80 dungitoj priservos reton kun ĉirkaŭ 50 haltejoj. Financa valoro de la mendo estas 22 milionoj da eŭroj. *Arriva* aktivas sur polaj fervojoj ekde jaro 2007. Ĝis nun ĝi ekspluatias 18 motorvagonkombinaĵojn kaj kun nova kontrakto ĝi atingos povumon 3,8 milionoj da trajnkilometroj en jaro.

Rusio:

Olimpika fajro en trajno

XXII-a Vintra Olimpiko, kiu okazas 7-an ĝis 23-an de februaro 2014, estas organizata en du centroj: en apudmara urbo *Soĉi* kaj en montara centro *Krasnaja Poljana*. Temas pri dua olimpiko sur teritorio de Rusa federacio, kaj pri unua vintra olimpiko kiel tia. Jam antaŭ komenco estis evidente, ke olimpikaj ludoj akirus kelkajn mondprimarecojn. Laŭ antaŭtakso ili kostos pli ol 50 miliardojn da dolaroj; do kvinoble pli, ol estis komencaj taksoj de olimpika komitato, kaj pli ol duoblon da elspezoj por antaŭa olimpiko en Londono. Vintra olimpiko en *Soĉi* do fariĝos la plej multekosta olimpiko en ĝistiam historia.

Olimpika torĉo unuafoje en historio aperis ankaŭ en libera kosmo en kadro de kvarmonata stafeto, komencita 7-an de oktobro 2013 en Moskvo. Temas do pri plej longa – laŭ tempo kaj distanco – nacia stafeto en historio de homaro. Olimpika torĉo pilgrimis sur tero, per fervojo, en akvo, sur sledoj tirataj de boacoj, en montaroj, en batiskafo, en aero, en aviadilo, eĉ en universo. Dum 123 tagoj ĝi trapasis rekordajn 65 000 kilometrojn, vizitis 129 urbojn, kaj trapilgrimis naŭ tempzonojn en ĉiuj 83 regionoj.

La 16-an de novembro 2013 la Olimpika torĉo komencis sian pilgrimadon sur fervojo. En apudmara urbo *Vladivostok* solenan aranĝon partoprenis ankaŭ prezidanto de Rusaj Fervojoj *Vladimir Jakunin*, kiu antaŭe por momento ankaŭ portis la fajron. Pesonalon de trajno, speciale tiucele vestigita de firmaaj koloroj kaj signoj de Vintraj olimpikoj, atendis 38 mil kilometrojn, kiujn oni trapasis dum 83 tagoj, kun halto en 76 urboj. La trajno konsistis el lokomotivo kaj 11 vagonoj inkluzive de du restoracivagonoj. Pli ol 2000 dungitoj de Rusaj Fervojoj partoprenis stafeton, kiun partoprenis entute 14 000 „fajroportantoj“. En la celon torĉo kun fajro venis 7-an de februaro 2014, en inaŭgura tago de la ludoj en Olimpika stadiono en *Soĉi*.

Rusio/Finlando:

Trajnkunligo el Helsinko al Peterburgo prosperas

Trajnoj kun kliniĝtekniko, ekspluatataj sub komerca signo *Allegro* de internacia rusa-finlanda ligo (*joint venture*) *Karelian Trains* inter Helsinko kaj Peterburgo festas sukceson. Nombro da vojaĝantoj depost en trafikigo en la jaro 2010 kreskas, kaj en jaro 2014 estas atendataj ĉirkaŭ 450 000. Tio estas ĉirkaŭ duoblo kompare kun ekspluatado de originaj trajnoj ĝis la jaro 2010. La trajnoj reduktis translokadodaŭron sur 450 km longa trajnkurso horara de 6 al 3,5 horoj, kaj precipe dank´ al modernigo de la linioj (en Finnlando ili atingas ĝis 220 km/h, en Rusio ĝis 200 km/h), pli rapida traveturo de kurbiĝoj kaj reduktita restado ĉe landlimoj.

Svisio:

Renoma kafejo veturas sur reloj

Monda premiero *Starbucks* sur fervojo okazis en Svisio. La unua kafejo *Coffee House* kun tiu ĉi marko estas parto de unu veturilkombinaĵo *ICE 2000*, kiu du fojojn en tago plenumas kunligon sur linio *Genevo - Fribourg - St. Gallen*. En unua etaĝo dispone al pasaĝeroj estas ofertata refreŝigaĵo en manon, kiun oni povas forporti al sia sidloko, en supra etaĝo funkcias kutima kafejo. En pasinto trafikis sur svisaj reloj ekzemple ankaŭ vagono kun servoj de *McDonald's*.

Usono:

Fabrikado de lokomotivoj alportos novajn laborlokojn

Trafika ministerio en ŝtato Ilinojso en unua duono de decembro 2013 anoncis, ke ĝi por livero de ĉirkaŭ 35 dizellokomotivoj kun maksimuma rapido 200 km/h elektis kaj subskribis kontrakton kun firmao *Siemens*. Ĉiuj komponantoj de dizelelektraj lokomotivoj povas esti fabrikataj en Usono. Ilia muntado okazos en *Sacramento*. „Tiu ĉi kontrakto kreas laborlokojn, subtenas ekonomian kreskon, kaj plu kreas bazon por daŭriga, longtempa fervojreto de pasaĝertrafiko en Usono“, komentis la anoncon Federacia trafikministro *Anthony Foxx*.

Preparis *Jindřich Tomášek*

Reviziis *Heinz Hoffmann*